

Obra Social
Fundació "la Caixa"

FOTOPRES

"LA CAIXA" 09

Dossier de premsa

CaixaForum Barcelona

Del 30 d'octubre de 2009 al 21 de febrer de 2010

La violència en els països en conflicte, protagonista de l'exposició de 135 fotografies corresponents als treballs premiats i becats en la 19a edició del certamen fotogràfic de l'Obra Social "la Caixa"

FotoPres "la Caixa" 09

"la Caixa" va instituir FotoPres el 1982 amb l'objectiu de reconèixer el treball dels fotoperiodistes. Al llarg d'aquests 27 anys, aquest certamen biennal s'ha fet ressò dels canvis que s'han produït en la fotografia com a mitjà artístic i de sensibilització davant de les situacions de conflicte. Ara, CaixaForum Barcelona acull una exposició amb 135 fotografies pertanyents als treballs que s'han reconegut en la 19ena edició i que tenen com a nexa comú la reflexió entorn les condicions de vida de països amb situacions de conflicte. L'Obra Social "la Caixa" va atorgar el primer premi FotoPres "la Caixa" 09 al treball *Violència de gènere, Pakistan*, d'Emilio Morenatti (Jerez de la Frontera, 1969), una sèrie de retrats que el fotògraf va realitzar al desembre del 2008 a dones pakistaneses que havien sofert atacs amb àcid i que mostraven les seqüeles a les seves cares. L'exposició inclou també els treballs *Violència postelectoral a Kenya*, de Walter Astrada (Buenos Aires, 1974), i *Líban, entre mar i foc*, d'Alfonso Moral (Valladolid, 1977), segon i tercer premi respectivament. La mostra que comença demà a CaixaForum Barcelona presenta els projectes documentals dels sis fotògrafs que van obtenir una beca: Lurdes R. Basolí, Fosi Vegue, Marta Ramoneda, Aleix Plademunt, Mikel Aristregi i José Luis Expósito. FotoPres "la Caixa" és el guardó amb més bona assignació econòmica de l'Estat espanyol per a fotografia documental. En aquesta edició, el primer premi està dotat amb 19.000 euros; el segon, amb 13.000 euros, i el tercer, amb 10.000 euros. Un total de 316 treballs es van presentar als premis.

L'exposició *FotoPres "la Caixa" 09* es podrà visitar a CaixaForum Barcelona (av. Marquès de Comillas, 6-8) del 30 d'octubre de 2009 al 21 de febrer de 2010. La mostra viatjarà posteriorment a CaixaForum Madrid.

Barcelona, 29 d'octubre de 2009. El director general de la Fundació "la Caixa", Jaume Lanaspá; el director de l'Àrea de Cultura de la Fundació "la Caixa", Ignasi Miró; i el fundador de l'agència Vu i membre del jurat FotoPres "la Caixa" 2009, Christian Caujolle, inauguren avui *FotoPres "la Caixa" 2009*, un recull de les imatges guardonades i dels projectes documentals becats en la 19ena edició del certamen fotogràfic de l'Obra Social "la Caixa".

La mostra consta de 135 fotografies que corresponen a 9 projectes, els tres premis i les sis beques de l'edició 2009 de FotoPres "la Caixa". **Emilio Morenatti** exposa el seu treball *Violència de gènere, Pakistan*, guanyador del primer premi FotoPres "la Caixa" 09 pel la sèrie de deu retrats de dones pakistaneses en què mostra les importants seqüeles que aquestes pateixen després d'haver estat víctimes de la violència de gènere.

El segon premi va recaure en **Walter Astrada** i el seu reportatge *Violència postelectoral a Kenya*, realitzat durant els mesos de gener i febrer del 2008 en aquest país africà. L'exposició també inclou el tercer treball premiat a FotoPres "la Caixa" 09, *Líban, entre mar i foc*, d'**Alfonso Moral**. En aquest projecte, Moral documenta la realitat social al Líban, allunyant-se dels estereotips, a través de dos conceptes: el mar i la terra.

A banda dels premis, el certamen fotogràfic *FotoPres "la Caixa" 09* també atorga sis beques per a la preparació de projectes documentals. A l'exposició es podrà veure el resultat d'aquests treballs de **Lurdes R. Basolí, Fosi Vegue, Marta Ramoneda, Aleix Plademunt, Mikel Aristregi i José Luis Expósito**.

Els premis es van donar a conèixer el passat 8 de maig en un acte a CaixaForum Madrid, després de la deliberació final del jurat entre els **316 treballs presentats**, la xifra més elevada de participació en els premis FotoPres des de l'edició del 2003. Per a les beques, en aquesta convocatòria es van presentar 219 projectes.

FotoPres "la Caixa" és el certamen més veterà i amb la més bona assignació econòmica de l'Estat espanyol per a fotografia documental. Cada dos anys, l'Obra Social "la Caixa" atorga tres premis a treballs de fotoperiodisme ja realitzats i sis beques a projectes fotogràfics inèdits. En aquesta edició, la dotació per als premis i les beques ha pujat a 96.000 euros. **Els premis arriben a un total de 42.000 euros** (19.000 euros per al primer premi, 13.000 euros per al segon i 10.000 euros per al tercer), mentre que les beques estan dotades amb 54.000 euros (9.000 euros per a cadascun dels projectes).

Un certamen de referència en la fotografia espanyola

Des de la seva creació, l'any 1982, el premi FotoPres "la Caixa" s'ha convertit en un dels signes d'identitat de l'Obra Social "la Caixa". Va néixer amb la voluntat de reconèixer el fins llavors poc valorat treball dels fotoperiodistes. En edicions successives, la mirada del certamen va anar més enllà i es va fer ressò dels canvis que s'han produït en la fotografia com a mitjà i de les seves possibilitats per sensibilitzar l'espectador davant de les situacions de conflicte i per crear opinió. Els premis valoren especialment la capacitat del fotògraf per captar l'essència d'un esdeveniment i interpretar-lo des del seu punt de vista.

En aquests 25 anys, la fotografia ha canviat moltíssim. Els gèneres fotogràfics s'han diluït, s'ha produït un acostament i una consolidació del mitjà en els circuits artístics i, amb la irrupció de la tecnologia digital, s'han accentuat les noves perspectives i actituds per part dels professionals.

FotoPres "la Caixa" ha estat testimoni de tots aquests canvis, tal com fa palès l'evolució del certamen des d'un primer acostament a la fotografia de premsa espanyola fins a una posterior aproximació al concepte de fotodocumentalisme, entès com el registre fotogràfic que documenta en profunditat i genera reflexió sobre els diversos aspectes de la realitat que ens envolta sense respondre a un codi estètic únic. Així doncs, FotoPres no ha deixat d'estar vinculat a l'actualitat social, política i cultural, però en aquestes 19 edicions ha superat el paradigma clàssic del fotoperiodisme i ha apostat per aquells projectes que suposen una renovació del llenguatge fotogràfic.

Entre els premiats figuren noms clau de la fotografia espanyola contemporània com ara Cristina García Roderó, Kim Manresa, Ricky Dávila, Enric Folgosa, Lorena Ros, Juan Medina, Pep Bonet, Koldo Chamorro o Tino Soriano, entre molts més.

ELS PREMIATS

Primer premi FotoPres "la Caixa" 09

Emilio Morenatti

Violència de gènere, Pakistan

A *Violència de gènere, Pakistan*, Emilio Morenatti fa un recorregut fotogràfic per les històries de deu dones pakistaneses que han sofert atacs amb àcid i que paguen durant tota la seva vida amb la cara desfigurada disputes entre famílies o el rebuig de pretendents matrimonials.

A través d'una sèrie de retrats, Morenatti intenta mostrar no sols la cara més cruel del gènere humà, sinó sobretot la lluita per sobreviure en un ambient marcat per l'estigma. Amb una gran dignitat per damunt de tot, valentia, orgull, tristesa o esperança s'entrebarregen en els retrats per insinuar diferents maneres d'afrontar la tragèdia que amara la vida de cada una d'aquestes dones.

Morenatti (Jerez de la Frontera, 1969), representant del nou fotoperiodisme al nostre país, és un dels fotògrafs andalusos més destacats. Inicia la seva carrera fent les primeres fotos per a un diari local de Jerez mentre continua amb els seus estudis de delineant. El 1992 comença a treballar per a l'agència EFE cobrint tota mena d'actes nacionals i internacionals. El 2003 és contractat per l'agència americana de notícies Associated Press com a corresponsal a l'Afganistan; s'estableix a Kabul i cobreix el procés de democratització del país després de la caiguda del règim talibà. El 2004 és enviat per la mateixa agència a cobrir el conflicte de l'Orient Mitjà des de Gaza i Jerusalem.

El fotògraf, que ha estat notícia diverses vegades víctima de segrestos i atemptats, ha rebut, entre molts altres premis, una menció d'honor en el *World Press Photo 2007* i és el primer espanyol que ha estat nomenat fotògraf de l'any en la categoria de diaris en el certamen *Pictures of the Year International (POYI) 2008*.

Segon premi FotoPres "la Caixa" 09

Walter Astrada

Violència postelectoral a Kenya

El segon premi FotoPres "la Caixa" 09 va recaure en Walter Astrada i el seu reportatge *Violència postelectoral a Kenya*. Astrada va dur a terme aquest projecte durant els mesos de gener i febrer del 2008 a Kenya, després de les

últimes eleccions presidencials en el país africà -fins llavors vist com un model democràtic al continent.

En aquells mesos, el país es va enfonsar en el caos a causa de les acusacions del líder opositor Raila Odinga i els seus seguidors d'ètnia luo sobre el procés electoral per afavorir els membres de l'ètnia kikuyu, la més nombrosa del país i tradicional dominadora de les estructures de poder. La Creu Roja ha estimat que més de mil persones van ser assassinades a causa d'aquesta escalada de violència ètnica i política, i més de 300.000 van ser forçades a desplaçar-se.

Walter Astrada va néixer el 1974 a Buenos Aires i viu a Espanya des del 2006. Va començar la seva carrera professional a l'Argentina i el 1999 va iniciar la seva col·laboració amb Associated Press en diversos països sud-americans. També ha treballat per a l'agència France Press i, en els darrers anys, ja com a *freelance*, s'ha especialitzat en la cobertura informativa de països africans. Entre els nombrosos reconeixements que ha rebut recentment, cal destacar el primer premi en la categoria Spot News del World Press Photo (2009), el primer premi en Fotoperiodisme concedit per l'American Photo Magazine i el premi del British Journal Of Photography en la categoria de Foto Única.

Tercer Premi FotoPres "la Caixa" 09

Alfonso Moral

Líban, entre mar i foc

A *Líban, entre mar i foc*, Alfonso Moral documenta la realitat social al Líban, allunyant-se dels estereotips, a través de dos conceptes: d'una banda, el mar i la calma que aquest genera i, de l'altra, la terra, que viu moments de canvi i de

conflicte. Les fotografies que formen aquest projecte es van fer entre els anys 2005 i 2007, i retraten les realitats i els universos del tot diferents de la multitud de grups religiosos que hi ha al país.

Alfonso Moral va néixer el 1977 a Valladolid. Ha cobert els diferents conflictes a Palestina, el Líban, Síria, l'Iraq o l'Afganistan i ha col·laborat amb diferents mitjans com *El País* o *Newsweek*. El 2008 va rebre el premi a l'excel·lència de *Picture Of The Year*. Moral és membre fundador del col·lectiu de fotografia documental Pandora (www.pandorafoto.com).

ELS BECATS

Lurdes R. Basolí – *La sucursal del cel*

A *La sucursal del cel*, Basolí retrata la vida a les *favelas* de Caracas. Segons la seva autora, en aquests barris «la vida val el preu d'una bala». Els anteriors projectes de Lurdes Basolí s'han centrat principalment en conflictes de l'Amèrica central, especialment en el règim cubà de Fidel Castro i la polèmica presidència d'Hugo Chávez. Molts dels seus treballs s'han publicat en revistes

de primera línia com *El País Semanal* (*Benvinguts a Chavezlàndia*), *La Vanguardia Magazine* (*La igualtat es diu Europa*) o *El Mundo Magazine* (*Els fantasmes de Txernòbil*).

Fosi Vegue – *Grans èxits*

Grans èxits és un assaig fotogràfic sobre una sala de festes que va tenir la seva època daurada als anys setanta. El seu autor, Fosi Vegue, retrata la decadència d'un escenari de glòries passades. Nascut a Talavera (Toledo) el 1976, Vegue forma part del col·lectiu Blank Paper (www.blankpaper.es) i treballa com a director i professor a l'escola d'aquest

mateix col·lectiu. En la seva trajectòria com a fotoperiodista destaquen premis com el de Fotografia Documental ARCO'07 o nombroses exposicions arreu del país.

Marta Ramoneda – *Kushra. Transsexuals al Pakistan*

A *Kushra. Transsexuals al Pakistan*, Marta Ramoneda s'acosta a la quotidianitat i al complex rol social d'una comunitat de transsexuals en aquesta república islàmica. Nascuda a Sabadell el 1977, és llicenciada en Dret i en Antropologia social i cultural, però s'ha especialitzat en el món de la fotografia. Ha col·laborat en importants publicacions d'àmbit internacional com

Newsweek, *Stern*, *Paris Match* o *View Magazine* i està representada per l'agència de Nova York *Polaris Images*.

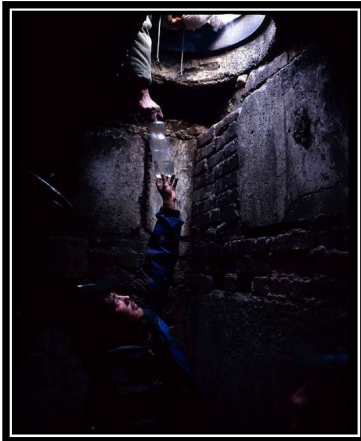

Aleix Plademunt – *DubaiLand*

DubaiLand és un assaig sobre la ciutat que més creix en el món: Dubai. Plademunt es passeja per aquesta megaciutat de noves geografies i noves icones, on troba l'escenificació de les tendències i els valors del món occidental. Aleix Plademunt neix a Girona el 1980. Després d'haver fet un postgrau de fotografia a Mèxic, inicia la seva carrera al voltant d'aquesta disciplina, que el porta a exposar en certàmens tan

reconeguts com la Fira ARCO (el 2007 i el 2008), el Miami Art (2007), el London ART (2007) o el Círculo de Bellas Artes de Madrid (2008).

Mikel Aristregi – *-40°C/96º*

Per al projecte *-40°C/96º*, Mikel Aristregi ha viatjat a la capital de Mongòlia, Ulan Bator, per documentar els estralls que l'alcohol causa entre els rodamons de la ciutat. Aristregi neix a Hernani el 1975, es llicencia en Periodisme i s'especialitza en fotoperiodisme i captació digital. A partir de llavors, els seus treballs s'han publicat en el diari *El Segre*, on treballa com a corresponsal a la Vall d'Aran. En aquest enclavament ha centrat bona part dels seus projectes. Entre aquests, destaca *Rue 24*, que ha viatjat des del SONIMAG'07 fins a la Biennial de Fotografia Xavier Miserachs.

José Luis Expósito – *Hostes de Déu*

A *Hostes de Déu*, Expósito relata en imatges la convivència amb un grup de persones d'origen subsaharià, immigrants i en situació irregular, a Barcelona. Nascut a Barcelona el 1973, Expósito inicia la seva carrera com a ajudant d'importants artistes com Pere Peris o Cristina Rodés. Després comença a publicar els seus propis projectes i des de fa uns quants anys centra la seva tasca en la

recerca i la creació de projectes visuals, aprofundint en el concepte de la «realitat migrant».

FOTOPRES 1982 – 2009

FotPres "la Caixa" 09 és la dinovena edició del certamen fotogràfic creat el 1982 per l'Obra Social "la Caixa" amb l'objectiu d'estimular la creativitat en el camp del periodisme gràfic, com també contribuir a la consolidació al nostre país d'un fotoperiodisme contemporani.

En aquells moments no hi havia cap altre premi similar de fotografia a Espanya, cosa que va contribuir que FotoPres es consolidés ràpidament com el certamen de referència en el camp del fotoperiodisme espanyol. El 1983, la segona edició ja va tenir una gran acollida entre els professionals, amb una participació de 168 projectes.

Durant els primers deu anys, FotoPres es va celebrar cada any amb tres premis en diferents categories: naturalesa, retrats, política i societat, cultura i espectacles i instantànies. En aquesta primera època, la finalitat del concurs era incentivar el treball dels informadors gràfics, així com difondre i conscienciar sobre la importància de la imatge en el món modern i, especialment, en el procés social de comunicació.

El 1993 es produeix un canvi important en la història del certamen. La transformació vertiginosa del periodisme i de la fotografia de premsa porten l'Obra Social "la Caixa" a replantejar el certamen incidint en la reivindicació del paper de la fotografia d'autor i reconeixent els criteris narratius, estètics i expressius contemporanis amb independència del tema fotogràfic.

A partir de llavors, es renova el format del certamen i aquest passa a ser biennal. S'abandonen les categories tancades i es dóna llibertat als fotògrafs perquè proposin les seves imatges amb independència del tema d'actualitat que tractin. El 1993 es premien per primera vegada sèries completes en comptes d'una sola fotografia i es redueix el nombre de premis a un primer, segon i tercer, valorant no sols l'actualitat de la imatge, sinó sobretot la seva qualitat estètica i documental, i la seva contribució a la renovació del llenguatge fotoperiodístic.

Aquest nou plantejament va fer possible la creació de beques per a projectes fotogràfics. L'objectiu era que els fotògrafs poguessin elaborar i dur a terme projectes fotogràfics que per la seva envergadura i complexitat o, simplement, per motius pressupostaris, quedaven fora del seu abast com a *freelance* o del treball quotidià en un diari. Es volia fomentar el tractament en profunditat, compromès i sensible dels temes proposats.

Per a molts dels guardonats o becats, FotoPres "la Caixa" ha servit com a trampolí per impulsar la seva carrera professional. Bona prova n'és que, d'entre els últims premiats, molts d'ells han obtingut reconeixements de prestigi nacional i internacional com el World Press Photo, els premis Ortega y Gasset o el Nacional de Fotografia. A més, en la nòmina de premiats per FotoPres hi ha fotògrafs que pertanyen a les agències de fotografia més importants del món, com Magnum, Reuters o Associated Press, i que publiquen amb regularitat en diaris i suplementes com *Newsweek*, *Time*, *The Sunday Times* o *El País*.

BASES DEL CERTAMEN

Cada edició de FotoPres té una durada de dos anys des que s'obre la convocatòria de participació per a les beques i els premis fins que s'inaugura la primera exposició amb els treballs becats i els guardonats. El premi reconeix sèries fotogràfiques d'un màxim de deu imatges realitzades durant els dos anys que passen entre la convocatòria i la decisió del jurat. FotoPres està obert a fotògrafs espanyols o estrangers residents a Espanya.

El jurat, format sempre per cinc experts en l'àmbit de la fotografia aliens a l'Obra Social "la Caixa", es reuneix en dues ocasions, la primera d'elles per seleccionar les beques entre els projectes presentats. Els becats disposen de vuit mesos per realitzar el projecte. El mateix jurat es torna a reunir l'any següent per jutjar les fotografies presentades i atorgar els tres premis.

Finalment, l'Obra Social "la Caixa" organitza exposicions que recullen tant les fotografies premiades en el concurs com els treballs dels becats. Des del 1993 fins a l'edició del 2007, més de 530.000 persones han visitat les exposicions de FotoPres que s'han organitzat per tot Espanya.

FotoPres "la Caixa" 09

Inauguració: 29 d'octubre 20 h

CaixaForum Barcelona

Av. Marquès de Comillas, 6-8
08038 Barcelona

Horari

De dilluns a diumenge, de 10 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 22 h

Servei d'Informació de l'Obra Social "la Caixa"

De dilluns a diumenge, de 9 a 20 h
Tel.: 902 22 30 40

www.lacaixa.es/obrasocial

Entrada gratuïta a l'exposició

Taula rodona inaugural: *L'exercici de la fotografia documental*

Dijous 29 d'octubre, a les 18.30 h

Amb la presència dels premiats

Moderadora: **Laura Tarré**, directora del Centre de Fotografia Documental de Barcelona

Per a més informació:

Departament de Comunicació Obra Social "la Caixa"

Josué García - 93 404 61 51 / 638 146 330 / jgarcial@fundaciolacaixa.es

Jesús N. Arroyo – 629 79 12 96 / jnarroyo@fundaciolacaixa.es

Nota de premsa multimèdia

<http://premsa.lacaixa.es/obrasocial/>

<http://www.obrasocial.lacaixa.es>